

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-604

4.7.2022

Fremtind Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Røykskader på klær og sofa – vesentlig samme stand? – selskapets ansvar for håndverker?

Det oppstod dekningsmessig skade på innbo etter brann i leilighet sikrede leide. Selskapet erstattet merutgifter til opphold utenfor hjemmet, rens av diverse klær, innbo og sofa. Sikrede krevde ytterligere erstatning og anførte at tapet var større enn selskapet hadde lagt til grunn, og at sofaen var blitt påført skader av håndverkerne selskapet hadde rekvirert. Selskapet avviste ansvar og anførte at erstatningsoppgjøret var korrekt, og at innbo og sofa var tilbakeført til samme eller vesentlig samme stand som før skaden, og at sikrede ikke hadde dokumentert ytterligere merutgifter. Selskapet avviste også ansvar for håndverkerne. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde krav på ytterligere erstatning.

Saksfremstilling

Saken gjelder erstatningsoppgjør for innbo etter brann.

Det oppstod brann i leiligheten sikrede leide den 30.5.21 som medførte skade på innbo. På skadetidspunktet hadde sikrede innboforsikring hos selskapet med bl.a. følgende vilkår knyttet til merutgifter til opphold utenfor hjemmet:

3.2 Merutgifter og tap som følge av erstatningsmessig skade på forsikret bygning

Omfattes

- Nødvendige merutgifter til opphold utenfor hjemmet når dette er ubeboelig som følge av erstatningsmessig skade på bygning, begrenset til normal reparasjonstid. Opphold skal godkjennes av selskapet på forhånd.

Forsikringsavtalen har følgende erstatningsoppgjørregler:

5. Erstatningsregler

5.1 Oppgjørsmåter

Skaden kan erstattes på følgende måte:

- reparasjon
- gjenanskaffelse av tilsvarende, eller vesentlige tilsvarende, gjenstand
- kontantoppgjør

Erstatningen kan ikke overstige det selskapet må betale for reparasjon eller gjenanskaffelse. Selskapet kan avgjøre hvilken oppgjørsform, reparatør eller leverandør som skal benyttes.

(...)

5.2 Hvordan erstatningen blir beregnet

Skaden fastsettes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme, eller vesentlig samme, stand som umiddelbart før skaden inntraff, ut fra prisene på skadedagen. Gjenanskaffelsesprisen kan ikke settes høyere enn det selskapet må betale for gjenstanden. Verdien av gjenstanden etter skade trekkes fra.

(...)

5.3 Erstatningsregler for innbo

Fradrag i reparasjons- og gjenanskaffelsesprisen vurderes på grunn av alder, slitasje, sannsynlig brukstid og

nedsatt anvendelighet (verdiforringelse). Er verdiforringelse mindre enn 1/3 av gjenanskaffelsesprisen, gjøres det likevel ikke fradrag.

Gjenstander eieren har overtatt brukt, enten ved arv, gave eller kjøp, erstattes etter sin omsetningsverdi som brukt.

(...)

Sikrede sendte melding til selskapet 1.6.21 hvor det ble uttrykt bekymring knyttet til bruk av klær som var rensset, samt at brannvesenet hadde gitt beskjed om å ikke bruke elektronikk som hadde vært utsatt for pulver.

Selskapets skadeinspektør orienterte sikrede samme dag om at F. Bygg ville besiktige brannstedet så snart det var frigitt av politiet.

Selskapet tilbød erstatningsoppgjør den 11.6.21 pålydende kr 44 218 etter fradrag for egenandel. Vedlagt e-posten lå oppsummering av takstoppgaven. I summen på kr 44 218 var kr 18 000 erstatning for merutgifter til midlertidig bosted, som utgjorde kr 9 000 per måned.

Takstoppgaven ble senere korrigert, og selskapet utbetalte 28.7.21 ytterligere kr 39 944 i henhold til revidert kalkyle fra takstmann. I denne summen utgjorde kr 11 000 erstatning for midlertidig bolig.

Det var så omfattende korrespondanse mellom partene i perioden fra det første erstatningsoppgjøret i juni 2021, gjennom sommeren og utover høsten. Sikrede mente rensingen ikke hadde vært god nok, og at enkelte gjenstander ikke var rensset i det hele tatt.

I begynnelsen av august 2021 tilskrev sikrede selskapet og påpekte at dyner og hodeputer ikke var vasket, og at sofaen ikke var tilstrekkelig rensset. Selskapet valgte å utbetale erstatning kr 8 650 for rens av sengetøy og sofa den 3.8.21.

I e-post av 5.8.21 redegjorde sikrede for deres undersøkelse av mulighetene for å rens sofaen:

(...)

Etter en times tid ble eg ringt opp der ho hadde litt spørsmål om hvordan dette var skjedd, så eg sa som det var at var hatt brann på badet å at det var kommet pulver, røyklukt, og kanskje noen korn med sot på den.

Da var selvfølgelig neste spørsmål om sofaen var blitt rensset en gang tidligere, eg svarte at eg går ut i fra det ja. (Sa ikke firma til dem siden det er ikke relevant).

Å da sa ho at hennes å dem andre som var sett på bildene sin profesjonelle vurdering bare ut i fra bildene av flekkene så ser det ut som vannskade/mugg flekker.

Da sa eg at eg ikke skjønnte hvordan det overhode skulle være mulig fordi det er ikke fukt i leiligheten, å at sofaen står jo tørt å godt i stuen.

Man da sa ho at det ho og dem andre ho har rådgivet seg med fra dem 4 andre lokasjonene dem har bedrift mener har skjedd siden det var ett firma som utførte jobben er at det har skjedd en aldri så liten glipp som at det ikke har vært ok nok temperatur inne når rengjøringen er blitt gjort å at det har resultert i at sofaen har endt opp med å være rå for lenge før den er blitt tørr å dermed fått denne skaden.

Så verken ho eller de andre ville anbefale oss å betale for å rens sofaen for det var så stor sjans for at me da kastet penger ut av vinduet. (...)

Selskapet aksepterte dekning av ytterligere merutgifter for midlertidig bolig med en uke ekstra og utbetalte kr 5 250 iht. e-post av 12.8.21.

Hva gjaldt sofaen innhentet selskapet en vurdering fra takstmann S. den 12.8.21 hvor det fremgikk følgende:

Øvrig informasjon om objektet

Sofa skal være kjøpt ny hos Trademax for 1 år siden. Den skal være av lin ifølge skadeliste. Sofa er ikke rensset

av firma F, men skadelidte hevder at hun skal ha fått opplyst at den skal ha tatt skade av å ha stått for kald/fuktig, og at hun mener dette må ha funnet sted i forbindelse med at Firma F har utført arbeid.

(...)

Sofa og pall kjøpt hos Trademax verdi kr 27 000.

(...)

Mulig regress?

Nei

Jeg har bedt skadelidte fremskaffe kvittering fra Trademax siden sofa er såpass ny og dyr. Som jeg har informert om kan det her like gjerne være snakk om en produktfeil.

Skadeomfang

Sofa er i utgangspunktet ikke rein, noe som er svært vanlig med så lyse sofaer. Ryggputene må ha vært utsatt for ett eller annet, men det er uforståelig at de skal ha tatt skade av at F Bygg har vært og gjort arbeid i leiligheten. Det ser mest ut som at noen har hatt en flaske med blekemiddel og har sprutet render på alle putene, slik at disse har blitt skjoldete.

Selskapet avviste ytterligere ansvar for bl.a. sofa og elektriske artikler.

Sikrede innhentet en uttalelse fra utleier av leiligheten den 21.9.21 hvor det ble gitt følgende forklaring knyttet til reparasjonsprosessen:

I forbindelse med gjenoppbygging av vår bolig etter brann besluttet vi å legge til følgende av ekstra utbedring på brannskadet areal: membran under flisene på badegulvet, varmekabler og erstatte eldre kobberør med nye rør. Varmekabler ble lagt av en elektriker vi kjenner en søndag og påvirket derfor ikke øvrig arbeid eller progresjon. Murer brukte 1 time (på slutten av arbeidsdagen) på å legge membran første strøk og 1 time neste dag (på slutten av arbeidsdagen) andre strøk. Rørlegger estimerte 2 dager på bygge av rør på badet. Vi gjorde i tillegg andre utbedringer i boligen, men dette var utenfor brannskadet areal.

Gjentatte ganger sto boligen tom uten at noen arbeidet der. For oss hastet det å få gjenoppbygd boligen etter brannen og av den grunn leverte vi inn en klage til Storebrand, den første 24. juni, purring 28. juni. Vi prøvde mange ganger å kontakte Polygon (ansvarlig for gjenoppbygging etter brannen) både på e-post, telefon og sms for å få fortgang i gjenoppbyggingen, uten å få svar. (...)

Etter å ha klaget på hvor lang tid alt hadde tatt og at vi virkelig ønsket å bli prioritert nå og få leietakerne i hus før leietakers termin, fikk vi svar (i en sms) at det hele tiden har vært snakk om ferdigstilling i august/september.

Leiligheten ble beboelig fra 8. september.

Sikrede kontaktet advokat som klaget på oppgjøret 28.9.21, og selskapet rekvirerte utreder for avklaring av fakta. Det ble også besluttet at taksmann skulle besiktige gjenstandene som det var krevet erstatning for i advokatens brev.

Utreder stilte sikrede spørsmål om sofaen, som sikredes advokat besvarte 9.11.21 og 24.11.21. I rapport utarbeidet av taksmann M. datert 21.12.21 fremkom bl.a. følgende:

Oppsummering

Undertegnede er anmodet om å besiktige skade sted etter brann i avtrekksvifte på bad i leiet kjeller leilighet. Bygning er forsikret i Storebrand og innbo løssøre er forsikret i Fremtind via FT fagforening.

Bestilling til besikt og vurdering ble mottatt 17.12 og FT forsøkt oppringt samme dag. Fikk ikke kontakt, men FT sendte SMS den 18.12 formiddag. Besiktigelsen utførte jeg den 18.12 på ettermiddag. Bestilling løp på å vurdere objekter som ifølge FT var skaden eller ødelagt, og ordre om å avfotografere disse. Det var intet å fremlegge, da alt som var skadet var kassert.

(...)

Sikrede krever ytterligere erstatning og anfører at selskapets oppgjør er for lavt.

Erstatningsoppgjøret representerer ikke kostnadene for gjenanskaffelse av tilsvarende eller vesentlig tilsvarende gjenstander, og sikrede viser til liste over gjenstander oppstilt i klagen.

Husleie

Sikrede har ikke fått korrekt erstatning for husleie. Etter brannen var leiligheten ubeboelig frem til 8.9.21. Sikrede bodde først hos familie, men måtte deretter leie en annen leilighet fra 21.8.21 til 8.9.21. Selskapet har kun dekket leie for en uke fordi Polygon mente det var gjort utbedringer av huseier utover det som hadde med brannskaden å gjøre som førte til forsinkelse på 14 dager. Det vises til uttalelse fra huseier fra september 2021 hvor han avviser at utbedring ble forsinket. Det vises til e-post av 20.8.21 hvor utleier bekrefter leieperiode fra 21.8 til 5.9.21 med husleie på kr 22 000, og sikrede anfører at kostnadene er tilstrekkelig dokumentert.

Sofa

Den aktuelle sofaen ble hentet hos selger 15.5.21, og det vises til skjermbildene som dokumenterer eierskapet. Sofaen ble gitt bort gratis mot henting, og den var så å si ny og uten bruksmerker. Sikrede krever erstatning for sofaen, utover erstatning for rensing. Det vises til vilkårenes pkt. 5.3 om at erstatning for gjenstander sikrede har overtatt brukt skal fastsettes til omsetningsverdien. Sofaen ble rensset feil og påført fuktskader som følge av rensen, det var selskapet som engasjerte firma F., og selskapet må derfor bære risikoen for feilrensen. Sofaen ble hentet kun to uker før brannen, og da var det ikke slike merker på den. Det er sannsynlighetsovervekt for at fuktskadene skyldes feilrens. Det stemmer ikke at brukte sofaer har en lav omsetningsverdi, og sikrede viser til skjermbilde av lignende sofaer på finn.no. Tilsvarende sofaer selges brukt for kr 4 500 til kr 23 000.

Øvrige gjenstander

Selskapets erstatning er for lav, og saneringen av flere gjenstander er utilstrekkelig. Sikrede viser til e-post fra brannmester om at elektronikk utsatt for pulver ikke bør benyttes. Sikrede avviser selskapets påstand om at huseiers etterfølgende arbeider med å rive tak i soverom har medført skader på innbo. Ingen av skadene skyldes riving av taket, men slukking av brannen.

Renter

Sikrede har krav på renter på sitt tilgodehavende når det har gått to måneder etter melding om forsikringstilfelle, jf. fal. § 8-4. Selskapet hadde nødvendig dokumentasjon og opplysninger da sikrede oversendte samlet krav 12.8.21, og renter på kravet må regnes fra denne datoen.

Selskapet avviser ytterligere ansvar og anfører at oppgjøret representerer tilbakeføring til tilsvarende eller vesentlig tilsvarende gjenstander som før skaden.

Husleie

Selskapet har utbetalt korrekt erstatning for merutgifter for midlertidig bolig og sikrede har ikke dokumentert et tap utover det beløpet selskapet har utbetalt. Beregnet utbedringstid ble satt til ca. to måneder i rapporten fra 1.6.20, og selskapet har utbetalt kr 18 000 for merutgifter for to måneder, deretter utbetalt kr 11 000 for en halv måned ekstra, og til slutt kr 5 250 for ytterligere en uke. Skadedato var 30.5.21, og innflytting var 8.9.21. På bakgrunn av opplysninger fra Polygon skyldtes 14 dager ubeboelighet utbedringer utover den erstatningsmessige skaden. Selv om det fra huseiers side opplyses at disse arbeidene ikke kunne utgjøre 14 dager, er det ikke dokumentert skriftlig på noen måte. Selskapet legger derfor til grunn uttalelsen fra Polygon.

Sofa

Sofaen er reparert til samme eller vesentlig samme stand som før brannen. Ifølge rapporten av 11.8.21 ble ikke sofaen rensset av F. Bygg, og selskapet bestrider ytterligere ansvar for sofaen.

Øvrige gjenstander

Det følger av fal. § 8-1 at sikrede har plikt til å fremlegge de opplysninger som er tilgjengelige for sikrede, og som selskapet trenger for å beregne sitt ansvar. Firma F. utførte rens og vask av innbo

etter vanlig normal standard, og alt var bra da gjenstandene ble levert tilbake. Restkravet til sikrede for disse gjenstandene er ikke tilstrekkelig dokumentert, da disse ble kastet før besiktigelse. Selskapet er fratatt mulighet til å kunne ta stilling til sitt erstatningsansvar.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapets erstatningsoppgjør er korrekt.

Nemnda slutter seg her til sekretariatets vurdering:

(...)

Husleie

Selskapet skal ifølge vilkårene erstatte nødvendige merutgifter til opphold utenfor hjemmet når dette er ubeboelig som følge av en erstatningsmessig skade. Selskapets ansvar for slike kostnader er begrenset til normal reparasjonstid.

Selskapet har utbetalt totalt kr 34 250 for merutgifter til opphold utenfor hjemmet. Sikrede har dokumentert kostnader på kr 22 000 for 14 dager, og vi har forstått det slik at selskapet har erstattet merutgifter for kun syv av disse 14 dagene og bl.a. vist til uttalelse fra firma P. om at huseiers arbeider utover den dekningsmessige skaden forsinket reparasjonsprosessen med 14 dager. Sikrede har på sin side vist til uttalelse fra huseier som avviser at reparasjonstiden ble forlenget som følge av arbeider som ikke var knyttet til den dekningsmessige skaden.

Det følger som sagt av nemndspraksis at det er sikrede som må dokumentere med bevisovervekt at han har lidt et større tap enn det selskapet har lagt til grunn. Selskapet har utbetalt erstatning for merutgifter på kr 34 250, og slik saken er dokumentert kan vi ikke se at sikrede har dokumentert ytterligere tap utover det selskapet har erstattet.

Selskapet har etter vårt syn utbetalt korrekt erstatning for merutgifter.

Sofa

Sikrede anfører at flekkene på sofaen skyldes feilaktig rens ved sanering etter skade, og at det var håndverkerne selskapet engasjerte som forårsaket skaden. Sikrede har vist til samtale med et annet renseri som vi forstår har fått oversendt bilder av sofaen.

Sikrede krever erstatning lik markedsverdien av sofaen, mens selskapet har tilbudt erstatning for rens av den eksisterende.

Det følger av sikker rett at det er sikrede som har bevisbyrden for at det foreligger et forsikringstilfelle, jf. bl.a. Høyesteretts avgjørelse inntatt i Rt. 2002 s. 1517, samt FinKN 2017-310, 2020-263 og 2022-10. Videre er det en grunnleggende forutsetning i forsikringsretten at forsikringstilfellet har inntruffet i forsikringstiden, jf. HR-2020-1262-A. Dette prinsippet er tidligere lagt til grunn av Finansklagenemnda, og det er sikrede som har bevisbyrden for at skaden har oppstått i forsikringstiden, jf. bl.a. FinKN 2020-408.

Etter sekretariatets syn er det uklart hva som er årsaken til flekkene på sofaen, og når disse oppstod. Dersom brannen var årsaken, så vil reparasjon/gjenanskaffelse av skaden til vesentlig samme stand være dekket av forsikringen, jf. vilkårenes pkt. 4.1 og 5.2. For det tilfelle skaden skyldes etterfølgende fuktskader, må spørsmålet være om skaden er dekket under en eller flere av de øvrige dekningene i forsikringen. Forsikringen dekker bl.a. plutselig fysisk skade, jf. vilkårenes pkt. 4.10.

Kravet om at skaden har oppstått plutselig gjelder uavhengig av skadeårsaken. Formuleringen "plutselig" tilsier at skaden må oppstå raskt. I nemndspraksis er det lagt til grunn at skader som utvikler seg gjennom én dag må regnes som "plutselig", mens skader som utvikler seg over lengre tid ikke kan regnes som plutselig, jf. eksempelvis FinKN 2021-620 og 2021-853. Bildene av sofaen viser flekker på særlig ryggputene, og det er uklart hva som er årsaken. Ifølge den siste rapporten har ikke selskapets håndverkere rensert sofaen, men det ut fra sikredes forklaring fremstår som at rensing er gjennomført. Uavhengig av hva som er årsaken, er det ikke fremlagt dokumentasjon som tilsier at skaden oppstod i løpet av én dag.

Slik saken er dokumentert foreligger det ikke tilstrekkelig bevisovervekt for at skaden oppstod i forsikringstiden, og uansett er det ikke tilstrekkelig bevis for at skaden er dekket under forsikringen. For det tilfelle skaden var dekket under forsikringen, ville spørsmålet blitt om selskapet har tilbudt erstatning i tråd med erstatningsoppgjørreglene.

Selskapet er ansvarlig for tilbakeføring til samme eller vesentlig samme stand som før skaden. Selskapet har tilbudt rens av sofaen. Sikrede har vist til samtale med rensere men vi kan ikke se at det er innhentet tilstrekkelig bevis som setter selskapets takstvurdering til side.

Slik saken er dokumentert er selskapet ikke ytterligere ansvarlig for sofaen ut fra gjeldende forsikringsavtale.

Sekretariatet kan ikke se at selskapet har påtatt seg et erstatningsansvar utover det som fremgår av forsikringsavtalen. Nemnda har tidligere vurdert lignende problemstillinger, se bl.a. FinKN 2021-966 hvor selskapet hadde valgt gjenoppføring og sikrede anførte at selskapet derfor hadde et kontraktsrettslig ansvar for at utbedringene ble i samsvar med avtalen mellom håndverker og sikrede. Nemnda vurderte anførselen slik:

En avtale om forsikring er en avtale om å finansiere en skade, ikke en avtale om å utbedre den. Selskapets rett til å velge slik finansiering ved at sikrede utbedrer badet ved hjelp av en gitt reparatør er forutsetninger for selskapets ansvar etter avtalen, og ikke en selvstendig avtale om å utbedre. Selskapets ansvar er derfor begrenset til å erstatte utgiftene ved å sette badet tilbake i det vesentlige slik det var før skaden med mindre det kan dokumenteres at selskapets faktisk har inngått en reparasjonsavtale med sikrede. Nemnda kan ikke se at en slik avtale er dokumentert. Spørsmålet blir da om utbedringen setter badet tilbake i vesentlig samme stand som før skaden.

Nemnda fulgte opp med tilsvarende vurdering i FinKN 2022-258.

Sekretariatet kan ikke se at denne saken skal vurderes på annen måte enn ovennevnte avgjørelser. Det foreligger ikke dokumentasjon for at selskapet har inngått en reparasjonsavtale med sikrede. Det er ikke holdepunkter for at selskapets valg av utbedringsfirma var uaktsomt, og det er ikke holdepunkter for at det foreligger andre feil hos selskapet som gir grunnlag for erstatningsansvar.

Sikrede har ikke fremlagt tilstrekkelig bevis for at skaden på sofaen er dekket under forsikringen, eller at selskapet er ansvarlig på annet grunnlag.

Selskapet er ikke ytterligere ansvarlig for sofaen.

Øvrige gjenstander

Sikrede anfører at erstatningsoppgjøret fra selskapet er for lavt, og at flere gjenstander ikke ble sanert og at elektronikk som har vært utsatt for pulver ikke skal brukes.

Som det fremgår ovenfor, så må sikrede dokumentere med bevisovervekt at tapet er større enn det selskapet har lagt til grunn. Det vises til flere nemndsavgjørelser hvor nemnda har vurdert om sikrede har bevist ytterligere tap enn det selskapet har utbetalt, f.eks. FinKN 2019-715 hvor nemnda uttalte:

Nemnda forstår saken slik at sikrede avtalte med selskapet at han skulle stå for rengjøring, nedpakking, bortkjøring, og lagring av innboet, og at dette skulle kompenseres med kr 24 000. Beløpet er fastsatt av selskapets takstmann/skadeinspektør og er utbetalt fra selskapets side. Nemnda har ikke grunnlag for å overprøve denne vurderingen. Sikrede aksepterte beløpet i e-post av 11.10.19 og har ikke har fremlagt dokumentasjon på at beløpet skulle vært høyere. Selskapets oppgjør må da legges til grunn.

Selskapet har utbetalt erstatning basert på en kalkyle innhentet av takstmann, og sekretariatet har ikke grunnlag til å overprøve denne. Den udaterte eposten fra brannmester er generell, og ikke tilstrekkelig bevis for å kunne sette selskapets kalkyle til side.

(...)

Renter

Selskapet har utbetalt korrekt erstatning, og vi forutsetter at selskapet utbetaler forsinkelsesrenter i tråd med fal. § 8-4.

Etter dette har vi kommet til at klagen ikke kan føre frem.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).